

**Az őslakos kisebbségi identitás vizuális megjelenése
egy arktikus szibériai városban.
A nyelvi tájkép vizsgálata Dugyinkában¹**

VÁRNAI Zsuzsa

MTA Nyelvtudományi Intézete
varnai.zsuzsa@gmail.com

Bevezetés

A vizuális nyelvhasználat kutatása, a „nyelvi tájkép” (Linguistic Landscape) vizsgálata önálló kutatási területté nőtte ki magát az utóbbi évtizedekben. Landry és Bourhis (1997) a québeci nyelvi helyzetet vizsgálva állapították meg, hogy egy adott területen élő nyelvi közösség vizuális nyelvhasználati szokásai jelzésértékűek a közösség nyelvi vitalitására nézve. A jelek használata és a nyelv megválasztása függ a) a jel használójának képességétől, hisz azon a nyelven ír, amin tud; b) másrészt azon a nyelven, amit a közösség olvas; c) azt a nyelvet használja, amivel azonosulni szeretne (Jackendoff 1983). A feliratok nyelve egyrészt információt közöl az idegenek számára a lakosság nyelvi összetételéről, másrészt mutatja a nyelvek státusát. A kisebbség nyelvének vizuális használata növeli annak presztízsét, és pozitívan befolyásolja szóbeli használatát is. A hatalmi helyzetben levők nyelve általában felül vagy elől van, illetve nagyobb méretű is lehet.

A táblák és a feliratok szemiotikai alapú vizsgálatát Scollon és Scollon könyve (2003) alapozta meg, a későbbi kutatások már a különféle vizuális nyelvhasználati módokkal foglalkoztak. Azt is megállapították, hogy az etnolingvisztikai vitalitás nem mindig függ feltétlenül össze az adott nyelv vizuális jelenlétével.

¹ Jelen kutatás az NKFIH-11246 *Kisebbségi nyelvek az urbanizáció folyamatában: a városi többnyelvűség összehasonlító vizsgálata sarkkörü őshonos közösségekben* című pályázat keretében készült.

A további kutatások bemutatták, hogy mindezt nagyon határozottan befolyásolja a nyelvpolitika (Spolsky 2009). A nyelvi tájkép nemcsak egy nyelv státuszát tükrözi a különböző nyelvek között a közösségben, hanem azt is, hogy a nyelv hogyan észlelhető és használatos a közösségben. A nyelvi tájkép úgy is felfogható, mint egy aréna, ahol a nyelvek a térhódításért harcolnak. Elemei visszatükrözik a nyelvpolitika folyamatait, megörökítik az adott nyelvi ideológiákat, nyelvi helyzetet (Shohamy 2006). A nyelvi ideológiák közösségenként különbözőek, így a nyelvi tájkép kutatásával ismereteket nyerünk a közösség tagjainak gondolkodásáról, a nyelvekkel és a feliratokkal kapcsolatos vélekedésükről, arról, hogy az egyes nyelvek hogyan jelennek meg a nyelvi tájképben, milyen a nyelvek megoszlása, valamint milyen szemiotikai és egyéb tulajdonságokat figyelhetünk meg a különféle feliratokon (Hult 2009: 91–93).

A későbbi kutatások a kisebbségi nyelv fogalmát is összekapcsolták a nyelvi tájképpel, nagy hangsúlyt fektetve arra, hogy az adott nyelv helyzetének, beszélői attitűdjének pontos ábrázolását nagyban árnyalhatja, új adalékokkal színesítheti a vizsgált település nyelvi tájképének feltárása. És fordítva is így van, egy kisebbségi nyelv, kultúra, közösség láthatósága nemcsak mutatója, hanem mozgatórugója is vitalitásának, erejének, fenntartásának, terjedésének. Természetesen nagy különbség adódik abból, hogy milyen kisebbségről is van szó, tradicionális, azaz őshonos vagy új, migráns; egyedülálló, vagyis csak kisebbségben élő, vagy önálló többségi államot alkotó közösségeként is létező. Különbségek adódnak a kisebbségi közösség méretéből adódóan is, azaz, hogy jól megalapozott, figyelemre méltó méretű közösségről van-e szó, vagy párszáz beszélővel rendelkező, erősen veszélyeztetett nyelvi közösségről beszélünk.

Jelen kutatás elsősorban az őshonos kisebbségi identitás vizuális megjelenését szeretné tetten érni és bemutatni Dugyinkában. Általánosan elmondható, hogy a vizsgálat célja nem az, hogy a város minden egyes nyelvi tájképhez tartozó elemét összegyűjtse, majd ezek megoszlását számszerűen feldolgozza, hanem az, hogy a különböző megjelenési típusokat feltárja. Előljáróban összességében elmondható, hogy a városban megjelenő feliratok, táblák túlnyomó többsége (99%-a) orosz nyelvű. A kutatás célja elsősorban az, hogy számba vegye az ettől eltérő nyelvi megjelenési formákat. A következő kérdésekre keresem a választ:

1. Melyek azok a nyelvek, amelyek megjelennek Dugyinka nyelvi tájképén? Megjelennek-e a többségi orosz nyelven kívül az őshonos kisebbségi nyelvek is? Ha igen, milyen súllyal és arányban? Fellelhetők-e esetleg más nyelvek is?

2. Az őslakos kisebbségi identitásnak a feliratokon kívül vannak-e, lehetnek-e más vizuális nyomai a városban? Ha igen, az hogyan, milyen formában ölt testet, hogyan érhető tetten?

Alapvető kiindulásként el kell döntenünk, a) hogy mit tekintünk a kutatás szempontjából releváns jelnek, b) melyek azok a terek és hordozók, ahol megjelennek, valamint, hogy c) milyen típusú jelekről van szó, ki és milyen céllal, kinek szólóan állította.

Jelen kutatás szempontjából a Dugyinkában megjelenő jelek közül figyelembe vettem először is a) minden szöveges feliratot. Kitágítva a vizsgált elemek körét a kisebbségi identitás megjelenési formái után tovább kutatva a feliratok mellé bevontam azokat a vizuális megjelenési formákat is, melyek az őshonos kisebbségi identításra bármilyen formában utalnak. Így a vizsgált elemek köre kibővült az ornamentika és a kisebbségi identításra utaló jelképek, szimbólumok, attribútumok különböző ábrázolási formáival.

b) A jelek megoszlának aszerint, hogy hol, milyen térben jelennek meg és milyen hordozókon. Így a vizsgálat tárgyát képezik a legkülönbözőbb táblák, úgy, mint utcanevek és útjelző táblák, hivatalos és kereskedelmi intézmények táblái, reklámtáblák és -feliratok, molinók, valamint a városban található szobrok és egyedi épületek, amelyek az őslakos identitást tükrözik.

c) A jelek megoszlának aszerint is, hogy hivatalosak (top-down) vagy magán célúak (bottom-up, vö. Ben Rafael et al. 2006, Cenoz – Gorter 2006). A hivatalos táblákat két nagy csoportra osztottam: a város közigazgatásához szorosan tartozó, és a különböző intézményeken megjelenő táblák, valamint a kereskedelmi, reklámcélú és népszerűsítő táblák. Magáncélú feliratokat Dugyinkában csak elszórtan találunk. Nem volt célja a kutatásnak összegyűjteni és számba venni az összes feliratot a városban, csak azokra a megjelenési formákra koncentráltam, ahol a kisebbségi identitásnak, illetve a többnyelvűségnek a nyomai fellelhetők.

Írásom része egy nagyobb kutatásnak, melynek célja a nyelvi és kulturális identitás, valamint a kisebbségek többnyelvű városi környezetbe történő beilleszkedésének vizsgálata az északi őslakos többnyelvű közösségek arktikus orosz és finn városokban élő képviselői körében. A projekt különösen kiemelt kérdésként kutatja a városban élő kisebbségek generációk közötti nyelvátadással kapcsolatos attitűdjeit és stratégiáit.

A kutatás színhelye: Dugyinka

A terepmunka és anyaggyűjtés 2008-ban (egy korábbi projekt részeként) és 2016 februárjában történt, két-két hetet töltöttem Dugyinkában. A követ-

kezőkben röviden bemutatom a városban megfigyelhető nyelvi helyzetet és nyelvhasználatot.

Dugyinka Oroszországi kikötőváros a Jenyiszej partján, Szibéria északi részén, a sarkkörön túl. Közigazgatásilag öt tajmiri falu is hozzá tartozik: Волчанка, Левинские Пески, Потапово, Усть-Авам és Хантайское Озеро, melyek 90 km-től 340 km-ig terjedő távolságra esnek a várostól. A Krasznajarszki határterülethez tartozó Tajmiri (Dolgan-Nyenyec) járás székhelye (2007. január 1. óta). Dugyinka majdnem 100 km-re fekszik Norilszktól, az egyik legnagyobb oroszországi nehézipari várostól, melynek kikötője, szállítási központja. A két települést vasútvonal és országút is összeköti. Dugyinka mint kikötőváros vált elsősorban fontossá.

Dugyinka települést 1667-ben alapították, téli szálláshelyként szolgált a prémadó beszedésére. Egészen a 20. századig néhány házas faluként működött. 1930-ban alakították meg a Tajmiri Autonóm Körzetet, melynek székhelye, közigazgatási és kulturális központja Dugyinka lett. Ekkor mintegy 1300 lakossal rendelkezett. Azokban az időkben a Tajmir félsziget populációjának mintegy a felét az őslakosok tették ki. 1936-ban épült ki az első tengeri kikötő és 1937–1938-ban megépítették a Dugyinka–Norilszk vasútvonalat is. A háborútól kezdve a kikötő folyamatosan bővült, 1935-től húsz éven át az északi Gulag-vidéken politikai foglyok tízezrei dolgoztak. Ennek köszönhetően a 30-as évek második felében a populáció robbanásszerűen nőtt meg a településen, több mint 10 000 politikai fogollyal bővült a lakosok száma, majd a 40-es években tovább folytatódott ez a robbanásszerű növekedés, a deportálásoknak köszönhetően újabb majdnem 10 000 fős nagyságrenddel. A deportáltaknak köszönhetően épülhetett ki a kikötő és a vasútvonal is. 1951-ben Dugyinka városi jogot kapott. A lágereket csak 1956-ban szüntették meg, ezután sok fogoly tért haza, de sokan itt maradtak. Ez alatt a két évtized alatt Dugyinka multinacionális várossá nőtt. 2006-ban az oroszországi autonóm körzetek túlnyomó többsége megszűnt, helyette járások alakultak, Dugyinka járási székhely lett. Ezekben az években azonban Dugyinka fontos stratégiai helyzetéből adódóan a várost újra zárt területté nyilvánították, ami azt jelenti, hogy a városba beutazni csak az oroszországi vízumon felüli speciális engedéllyel lehet. Éppen ezért a turizmus, a globalizáció itt lassabban fejti ki a hatását. Kevés külföldről érkező fordul meg a városban.

A városban Dugyinka hivatalos internetes oldala szerint a 2016. január elsejei adatok alapján 23 559 fő, a 2010-es oroszországi népszámlálási adatok szerint 22 175 fő él (2002-ben 25 132, 1989-ben 32 325 főt számláltak). A városban a többségi orosz nemzetiségűeken kívül öt őslakos kisebbség él: legnagyobb számban nyenyecok és dolgánok, ezenkívül nganaszanok, even-

kik és enyecék. Pontos adataink a városi populáció etnikai megoszlását illetően nincsenek. 2005-ös adatok szerint a dugyinkai 25 000 lakosból 1328 őslakost számláltak, amely csupán a városi populáció 5,3%-a (Siegl 2013).

Demográfiai adatok a 2010-es oroszországi népszámláláskor:

	Oroszország (fő):	Krasznojarszk határterület (fő):	
	142 856 536 (orosz: 111 016 896)	2 727 566 (orosz: 2 490 730)	
nyenyec:	44 640	3 633	8,1 %
evenki	37 843	4 372	11,5 %
dolgán:	7 285	5 810	79,7 %
nganaszan:	862	807	93,6 %
enyec:	227	221	97,3 %

Összesen az őslakos kisebbségek Oroszországban: 0,06%, a Krasznojarszki Területen: 0,54%.

A város hivatalos nyelve az orosz. Az őslakos népesség tagjai egyénenként és etnikai közösségenként nyelvtudásukat tekintve igen eltérőek és sokfélék. Ennek megfelelően nyelvhasználati szokásaik is igen változóak. Nagyon szűk, elsősorban az idősebb generációkhoz tartozó réteg az, akik anyanyelvi szinten beszélik és használják is nyelvüket. Ők dolgoznak többnyire azokban az oktatási és kulturális központokban, médiában, ahol az őslakos kisebbségi kultúra, nyelv és identitás megőrződhet. A kisebbségek nagyobb hányada azonban egyáltalán nem vagy csak alig ismeri anyanyelvét. Nagyon finom mértékű revitalizációs törekvések is megfigyelhetők a legutóbbi években a városban: családi klubok létesítése (nyenyec, dolgán, nganaszan), rendezvények, foglalkozások, nyelvtanfolyamok szervezése, „nyelvi fészek”, nyári iskolák tartása. Ezek azonban elsősorban elszórt, projektekhez köthető kezdeményezések. A kisebbségi nyelvek oktatása néhány iskola kiváltsága csak, ezekben anyanyelvi tanárok és tananyagok hiányában is csak egy-egy nyelvet (nyenyec, nganaszan, dolgán) oktatnak. A tanulók heti 2-4 órában idegen nyelvként tanulhatják ezeket a nyelveket.

A többségi egynyelvű feliratok

Dugyinka utcáin elsősorban egynyelvű feliratokat találunk: minden hivatalos felirat, minden közlekedési tábla, minden útjelző tábla, minden utcanév és közterületi tábla, minden intézmény hivatalos táblája egynyelvű orosz.

Az „1-es iskola” hivatalos táblája²

A Szakközépiskola hivatalos táblája

Még azon intézmények táblája is kizárólagosan orosz nyelvű, ahol a nemzetiségi oktatás folyik, ahol jelen van a művészet, a népművészet, ahol az őshonos kisebbségek képviselői dolgoznak. A reklámformulák, a város utcáit behálózó szlogenek, feliratok is kizárólagosan többségi orosz nyelven jelennek meg.

A városi Folklor Központ táblája

„Dugyinka – reményeim városa” óriástábla

² A cikkben közreadott fotókat én készítettem. A 2016-os felvételeket évszám nélkül közlöm, csak a 2008-ban készületeket jelölöm külön.

Óslakos nemzetiségi nyelvű táblák

A városban véletlenszerűen mégis rábukkanhatunk két olyan reklámtáblára, amelyek kisebbségi nyelvűek. Az első, az egyik ház falára szerelt, régebben készült, dolgán nyelvű neon reklámtábla: *Хейро* [hejro], dolgán 'nap'. A táblához nem tartozik semmilyen intézmény, sem kereskedelmi egység, pusztán a város, a fal díszítő eleme.

Utcakép dolgán nyelvű neontáblával

A másik egy újabb keletű óriástábla. 2011 nyarán valósult meg az a városi projekt, amelynek köszönhetően egy új, modern játszótér épült Dugyinka központjában. A játszótér és maga a projekt is az *Олюко* [olyuko] a nyenyec 'kisgyerek' szóról kapta a nevét. Később a projekt elnyerte a krasznojarszki terület legsikeresebb projektje díját.

Játszótér nyenyec nyelvű felirattal

Más nyelvek megjelenése Dugyinka utcáin

Ahogy fentebb már említettük, Dugyinka külföldiek által gyéren látogatott város. Noha a migráció folyamatos, a város lakossága folyamatosan cserélődik, de ezt elsősorban a körzetből, a környező falvakból érkezők odavissza pulzáló mozgása okozza. Kevesen érkeznek külföldről, turisták pedig szinte egyáltalán nem keresik fel a várost. Éppen ezért sem az angol nyelvű

feliratok, sem a multinacionális nagy kereskedelmi cégek és hirdetések nem színesítik túl gyakran Dugyinka nyelvi tájképét. A globalizáció természetesen elérte ezt a térséget is. A városban fellelhető számos olyan hirdetés, melyek a multinacionális kultúra és a fogyasztói társadalom nyomait mutatják.

*Tajmir áruház, Pizza felirattal
(tévesen – fordítva, magyarnak – festett olasz zászlóval, 2008)*

„Offside” ételbár cirill felirata

Karaoké, szauna, szusi bár – cirill reklámtáblák, a szusibár neve Fo, latin betűkkel

*Egy francia anyaintézmény tagjának,
a RosBanknak a hirdetőtáblája*

*Angol nyelvű graffiti orosz személynévvel
„I love you Karenocska”*

*Behatolást tiltó tábla a kikötő területén. Az első megállásra felszólító szó,
akár nemzetközi szó, akár az orosz latin betűs átírása is lehet.*

Az őslakos kisebbségi nyelvek és kultúrák megjelenési formái a városi utcákon

A fentiekben láthattuk tehát, hogy megfelelően az oroszországi nyelvi politikának, a két egynyelvű dolgán és nyenyec feliraton kívül a városban az őslakos nyelvek egyáltalán nem jelennek meg. A feliratok túlnyomó többsége tehát orosz egynyelvű. Megfigyelhető azonban, hogy az őslakos kisebbségi kultúrák stílusjegyei fel-felbukkannak a város nyelvi tájképén. Az utóbbi években kezdtek elterjedni az őslakos identitást tükröző díszítő motívumok, elemek utcatáblákon.

Hátság, alján nyenyec, evenki, nganaszan és enyec ornamentikával

A Tajmiri Népművészetek házának hátszáma. A hátszámot egy a sátra előtt álló őslakos magasba tartott sátmádobjára festették

A városban egyre több újabb olyan molinó, óriásplakát jelenik meg, amin felfedezhetők az őslakos kisebbségi kultúra motívumai. A nap, a sátor (*csum*), a népviseletbe öltözött ember, a sátmádob, a rénszarvas és az egyes népek ornamentikái visszatérő motívumai a plakátoknak.

Óriásmolinó, az őslakos népek ornamentikáival és szimbólumaival

Óriásplakát, stilizált népviseletbe öltözött párral

A helyi őslakos identitást kifejező motívumok azokon az épületen vagy azon épületek környékén található meg elsősorban, ahol az adott intézményben – az „1-es” iskola, a szakközépiskola, a folklórközpontok – az őslakos nyelvekkel, kultúrával foglalkoznak.

Az „1-es iskola” homlokzata, rajta őslakos ornamentikával díszített molinók

A Szakközépiskola előtt felállított 4 szobor egyike sátor (csum) alakú szobor őslakos szimbólumokkal (hal, vadász, sátor, rénszarvas)

A Városi Folklórközpont épülete, előtte az őslakos nemzetiségek parkja

*Életnagyságú fából készült bálványszobrok
(a Gazdagság, a Szerencse és az Egészség)
a Városi Folklorközpont előtt*

*A Tajmiri Népművészetek Háza bejárata,
sátor (csum) alakúra formált homlokzat,
előtte medve és mamut szobrok*

Az őslakos kisebbségi identitás vizuális megjelenése belső terekben

Egy város nyelvi tájképéhez nem tartozik szorosan a belső terek vizsgálata, azonban Dugyinka esetében mégis fontosnak tartok rövid kitérőt tenni két belső tér rövid bemutatása erejéig. Azokat a belsőket fogom bemutatni, ahol

az őslakos kisebbségi nyelvek és identitás valamilyen formában megjelenik, tehát az iskolákban (1-es iskola és kollégium, a Szakközépiskola) és a Városi Folklorközpontban. Mindezek azért fontosak, mert ezek azok a helyek, ahol a kisebbségi nyelvek használatosak, az őslakos kultúra művelése, tanítása folyik, a nyelvek és kultúrák, hagyományok átadása történik. Ezeken a helyeken, ahogy fentebb már láttuk, a külső tér is valamilyen formában mutatja a kisebbségi identitás jelenlétét, belépve a belső terekbe azonban fokozottan jellemzővé válik. Mindhárom épületben mind a folyosók, mind az osztálytermek (az iskolák esetében), a kiállító és tárgyaló termek gazdagon díszítettek őshonos kisebbségi szimbólumokkal, őslakos kisebbségi nyelvű feliratokkal, az ott dolgozó és tanuló őshonos kisebbségek tagjainak műalkotásaival.

Természetesen továbbra is jelen vannak az állami attribútumok, többségi egynyelvű orosz hivatalos feliratok és tájékoztató táblák.

Az iskolákban

Ahogy már fentebb megtudhattuk, az iskolákban nem folyik kétnyelvű oktatás, csak heti pár óraszámban tanítják az őslakos kisebbségi nyelvek némelyikét. A tanulóknak van lehetőségük nyenyec, dolgán, nganaszan és evenki nyelvet tanulni, nyenyecet nem oktatnak egy iskolában sem. Az „1-es” iskolában nyenyecül, a szakközépiskolában nganaszanul tanulnak. Mindkét intézményben külön nyelvi teremben folyik az oktatás, az „1-es” iskolában iskolaelőkészítő felzárkóztató foglalkozást is tartanak a falvakból érkezett különböző képességű és nyelvi tudású gyerekek tudásának összehangolására. Ezek az előkészítő foglalkozások kis csoportban, egyénre szabottan, nyenyecül folynak.

A szakközépiskola nyelvi terme, a nganaszan óra (2008)

A szakközépiskola nyelvi terme

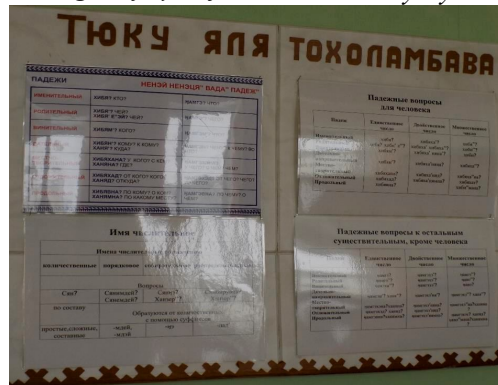
A szakközépiskola varrás terme

Festett zászló nyenyec felirattal az „1-es” iskolában a Kollégium folyosóján

Nyelvi terem, az „1-es” iskolában, nyenyec tankönyvek

Ныенеч nyelv segédanyag az „1-es” iskola nyelvi termében

A kulturális intézményekben

Mind a Városi Folklorközpont, mind pedig a Tajmiri Népművészetek Házának belső tereiben lépten nyomon találkozhatunk az őslakos identitás nyelvi és egyéb vizuális elemeivel: a műalkotásoktól a feliratokig, az ornamentikától a fényképekig.

A Városi Folklorközpont néhány tábláját emelném ki mindezek közül. Ezekről a táblákról el kell mondani, hogy egyelőre az első kétnyelvű feliratok a városban. Fontos megemlíteni, hogy először a többségi nyelv (orosz), majd alatta a kisebbségi (őslakos) nyelvek szerepelnek rajta. A többségi nyelv feketével, a kisebbségi pirossal van írva. A táblákon az adott nyelv, alatta pedig az adott nyelven való üdvözlés szerepel. A feliratok szegélyei az adott etnikai közösség ornamentikájával vannak díszítve.

*Кétynyelvű feliratok (orosz – nyenyec, dolgán, nganaszan, enyec és evenki)
„A tajmiri népek etnikai kultúrája” kabinetben a Városi Folklorcentrumban*

Összességében tehát elmondható, hogy Dugyinka nyelvi tájképe hűen tükrözi a városban élő multinacionális lakosság nyelvi helyzetét. Az orosz nyelvi politikának megfelelően szinte kizárólagosan a többségi orosz egynyelvűség jellemző a városban. Az őslakos nyelvek megjelenése az utcákon elenyésző, a bemutatott két feliratot leszámítva egyáltalán nem jellemző. Más nyelvek is (elsősorban az angol) csak elszórtan bukkannak fel a globalizációnak és a marketingfogásoknak köszönhetően Dugyinka utcáin, és sokkal kevésbé jellemzően, mint a hasonló méretű városokban világszerte. Mindennek oka Dugyinka zárt területi státuszában keresendő. Az őslakos identitás egyéb vizuális szimbólumai behálózják Dugyinka nyelvi tájképét, mintegy díszítő elemekként szolgálnak az uralkodó többségi kultúra palettáján. A nem nyelvi vizuális szimbólumok funkciója a státuszjelölés is. Azokra az intézményekre, épületekre hívja fel a figyelmet, ahol az őslakos kultúrák megjelennek, ahol művelik azokat. A belső tereken sokkal hangsúlyosabban jelenik meg az őslakos identitás (természetesen azokról az előbb említett intézményekről van szó, ahol az őslakos kultúrát művelik), és az őshonos kisebbségek nyelvei is jellemzőbben jelennek meg.

Minderről elmondhatjuk, hogy Dugyinka nyelvi tájképe hűen tükrözi a kisebbségi nyelvhasználatot. Az utcákon és a város más színterein a többségi orosz nyelven kívül nem nagyon hallhatunk más nyelvet. Az őshonos kisebbségi nyelvek elsősorban megfelelő kulturális és oktatási intézményekben használatosak, azok belső tereinek nyelvi tájképében tetten is érhetők.

Irodalom

- Akindele, Dele Olufemi 2011: Linguistic landscapes as public communication. In: A study of public signage in Gaborone Botswana. *International Journal of Linguistics* 3/1: 1–11.
- Backhaus, Peter 2007: Linguistic landscapes. A comparative study of urban multilingualism in Tokyo. *Multilingual Matters Ltd., Clevedon – Buffalo – Toronto*.
- Ben-Rafael, Eliezer – Shohamy, Elana – Amara, Muhammad Hasan – Trumper-Hecht, Nira 2006: Linguistic landscape as symbolic construction of the public space: the case of Israel. *International Journal of Multilingualism* 3/1: 7–30.
- Brown, Kara D. 2012: The Linguistic landscape of educational spaces: language revitalization and schools in Southeastern Estonia. In: Gorter – Heiko – Van Mansel, 281–299.

- Cenoz, Jasone – Gorter, Durk 2006: Linguistic landscape and minority languages. *International Journal of Multilingualism* 3/1: 67–80.
- Gorter, Durk 2006: Introduction: The study of the linguistic landscape as a new approach to multilingualism. *International Journal of Multilingualism* 3/1: 1–6.
- Gorter, Durk 2013: Linguistic landscapes in a multilingual world. *Annual review of applied linguistics*. Cambridge University Press, Cambridge. 33: 190–212.
- Gorter, Durk – Heiko, F. Martin – Van Mansel, Luk (eds) 2012: *Minority languages in the linguistic landscape*. Palgrave Macmillan, Basingstoke.
- Jackendoff, Ray 1983: *Semantics and cognition*. Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA.
- Landry, Rodrigue – Bourhis, Richard Y. 1997: Linguistic landscape and ethnolinguistic vitality: an empirical study. *Journal of Language and Social Psychology* 16/1: 23–49.
- Nagy, Zoltán 2015: Szibéria néprajza és a város. Akik kimaradtak az összefoglalókból. In: Szeverényi, Sándor – Szécsényi Tibor (szerk.), *Érdekes nyelvészet*, JATEPress, Szeged. 1–16. <http://ling.bibl.u-szeged.hu/erdekes/05-NagyZ.pdf>
- Salo, Hanni 2012: Using linguistic landscape to examine the visibility of Sámi languages in the North Calotte. In: Gorter – Heiko – Van Mansel, 243–259.
- Shohamy, Elana – Gorter, Durk (eds) 2009: *Linguistic landscape: expanding the scenery*. Routledge, New York.
- Shohamy, Elana – Ben-Rafael, Eliezer – Bami, Monica (eds) 2010: *Linguistic landscape in the city*. Multilingual Matters, Bristol.
- Scollon, Ron – Scollon, Suzie Wong 2003: *Discourses in place. Language in the material world*. London, Routledge.
- Siegl, Florian 2013: The sociolinguistic status quo on the Taimyr Peninsula. *Études finno-ougriennes* 45: 239–280.
- Spolsky, Bernard 2009: *Language management*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Szabó Tamás Péter 2013: Térkép e táj... Iskolák nyelvi tájképe. <http://www.nyest.hu/hirek/terkep-e-taj>
- Tódor, Erika Mária 2014: The Hidden curriculum of schoolsapes: overview of the bilingual school context. *Journal of Romanian Literary Studies* 4: 529–538.
- <http://www.gorod-dudinka.ru/>

The linguistic landscape of Dudinka

This paper aims to present the linguistic landscape of Dudinka, is the administrative centre of Krasnoyarsk Krai in North Siberia, in Russia, and try to find the visual representation of a minority language and identity. The presence and absence of both indigenous minority languages (Nenets, Dolgan, Nganasan, Enets and Evenki) and majority Russian of the city on road and street signs, name signs of buildings, advertisements and the schoolscape of the Dudinka elementary and secondary school. The aim of this research is to show: How the linguistic landscape of public places and the school reflect the official minority language policy in Russia? What are the languages that appear on the linguistic landscape of Dudinka? Can we find any other languages on the streets of the city?

ZSUZSA VÁRNAI